

Suvestinė redakcija nuo 2011-12-01 iki 2016-04-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1999, Nr. 11-239, i. k. 0991010ISTAIH-1019

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RADIACINĖS SAUGOS
ĮSTATYMAS**

1999 m. sausio 12 d. Nr. VIII-1019
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
ĮSTATYMO PASKIRTIS IR PAGRINDINĖS SĄVOKOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas reglamentuoja fizinių ir juridinių asmenų, kitų organizacijų, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialų santykius, atsirandančius dėl veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ir dėl radioaktyviųjų atliekų tvarkymo. Šis įstatymas nustato radiacinės saugos teisinius pagrindus, leidžiančius apsaugoti žmones ir aplinką nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Apšvita** – procesas, kurio metu jonizuojančiosios spinduliuotės srautas apšvitina žmogų ar aplinką.

2. **Branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais** – veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, kuria verčiamasi branduolinės energetikos objektuose, taip pat kita veikla su branduolinio kuro ciklo medžiagomis ir branduolinėmis medžiagomis, kurių kiekis viršija Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo 1 priede nustatytą kiekį.

3. **Darbuotojas, dirbantis su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais**, (toliau – **darbuotojas**) – valstybės tarnautojas, pagal darbo sutartį ar kitais įstatymų nustatytais pagrindais dirbantis darbuotojas, kurių veikla susijusi su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais arba kurie yra jų veikiami ir veikiami apšvitos, kurios dozė gali viršyti gyventojams nustatytas ribas.

4. **Gamtinė jonizuojančioji spinduliuotė** (toliau – **gamtinė spinduliuotė**) – jonizuojančioji spinduliuotė, kurią sudaro kosminė spinduliuotė ir natūraliai pasiskirsčiusių gamtinių radionuklidų spinduliuotė.

5. **Gyventojai** – visi fiziniai asmenys, išskyrus darbuotojus ir mokinius bei studentus, mokymosi metu naudojančius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, taip pat fizinius asmenis, apšvitinamus dėl jų pačių sveikatos priežiūros arba savanoriškai padedančius pacientams ar dalyvaujančius medicininuose ir biomedicininuose moksliniuose tyrimuose.

6. **Jonizuojančioji spinduliuotė** – spinduliuotė, kuriai veikiant biologinėje aplinkoje susidaro skirtingų krūvių jonai.

7. **Jonizuojančiosios spinduliuotės generatorius** – įrenginys ar jo dalis, skirta kurti jonizuojančiajai spinduliuotei, bet neturinti radioaktyviųjų medžiagų. Jonizuojančiosios spinduliuotės generatorius yra jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis.

8. **Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis** – aparatas, radioaktyvioji medžiaga, įrenginys, gaminytis arba prekė, skleidžiantys arba galintys skleisti jonizuojančiąją spinduliuotę.

9. **Laikinasis leidimas** – dokumentas, kuriuo suteikiama teisė šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims, turintiems valstybėje narėje išduotą dokumentą, kuriuo suteikiama teisė verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, laikinai Lietuvos Respublikoje verstis laikinajame leidime nurodyta veikla, laikantis šiame ir kituose įstatymuose bei teisės aktuose

nustatytų sąlygų ir reikalavimų. Vertimosi veikla laikinumą vertina ir laikinojo leidimo galiojimo terminą nustato laikinąjį leidimą išduodanti institucija, atsižvelgdama į veiklos vykdymo trukmę, reguliarumą, dažnumą ir tęstinumą.

10. **Leidimas vežti radioaktyviašias medžiagas** – dokumentas, kuriuo suteikiama teisė įvežti į Lietuvos Respubliką, išvežti iš jos, vežti tranzitu ar vežti šalies viduje radioaktyviašias medžiagas laikantis šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų sąlygų ir reikalavimų.

11. **Leidimo vežti radioaktyviašias medžiagas turėtojas** – asmuo, turintis teisės aktuose nustatyta tvarka išduodamą leidimą, kuriuo suteikiama teisė įvežti į Lietuvos Respubliką, išvežti iš jos, vežti tranzitu ar vežti šalies viduje radioaktyviašias medžiagas, ir atsakantis už leidimu reguliuojamos veiklos sąlygų laikymąsi.

12. **Medicininė apšvita** – apšvita, kurią patiria pacientai sveikatos priežiūros metu, medicininių ir biomedicininių mokslinių tyrimų metu ir asmenys (išskyrus darbuotojus), kurie savanoriškai padeda pacientui.

13. **Nemedicininė apšvita** – apšvita, nepriskiriama medicininei apšvitai ir patiriama siekiant gauti informacijos kitais negu ligų diagnostikos ir (ar) gydymo bei sveikatos būklės gerinimo tikslais.

14. **Nereguliuojamosios veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais kriterijai** (toliau – **nereguliuojamosios veiklos kriterijai**) – kriterijai, kuriuos atitinkančiai veiklai netaikomi radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai ir nereikalinga licencija ar laikinasis leidimas.

15. **Paliktasis jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis** – uždarys jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis, kurio aktyvumo lygis jo nustatymo metu yra didesnis už teisės aktuose nustatytus nereguliuojamosios veiklos kriterijus, tačiau kuris nėra kontrolės objektas dėl to, kad niekada juo nebuvo, arba dėl to, kad buvo paliktas, pamestas, laikomas ne vietoje, pavogtas ar perduotas kitam licencijos ar laikinojo leidimo turėtojui apie tai tinkamai nepranešus įgaliotajai institucijai ir apie tai neinformavus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinio gavėjo.

16. **Radiacinė sauga** – visuma teisinių, organizacinių ir techninių priemonių, kurių tikslas – užtikrinti žmonių ir aplinkos apsaugą nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio.

17. **Radioaktyvioji medžiaga** – medžiaga, kurioje yra vienas arba daugiau radionuklidų ir kurių aktyvumas arba savitasis aktyvumas viršija teisės aktuose nustatytą vertę.

18. **Radioaktyvusis užterštumas** – medžiagos, jos paviršiaus ar aplinkos, taip pat žmogaus (išorinis odos ir vidinis) užterštumas radioaktyviosiomis medžiagomis.

19. **Radiologinė avarija** – dėl įrenginių gedimo, technologinio proceso pažeidimų ar kitų priežasčių kilęs neįprastasis įvykis, dėl kurio esamų ar galimų padarinių būtina imtis neatidėliotinių veiksmų, siekiant sumažinti jonizuojančiosios spinduliuotės žalingo poveikio riziką žmonėms, jų turtui ar aplinkai.

20. **Radiologinis incidentas** – neįprastasis įvykis, kilęs dėl įrenginių gedimo, technologinio proceso pažeidimų ar kitų priežasčių, arba įvykis, sukeltas piktavališkais tikslais ar atsiradęs dėl neteisėtos veiklos, tačiau neatitinkantis radiologinės avarijos kriterijų.

21. **Valstybė narė** – Europos Sąjungos valstybė narė, Europos ekonominės erdvės valstybė.

22. **Valstybinė radiacinės saugos ekspertizė** – radiacinės saugos duomenų analizė, jos raidos tendencijų prognozė, kurią atlieka šiuo įstatymu ir kitais Lietuvos Respublikos įstatymais ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais įgaliotos valstybės institucijos.

23. **Veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais** (toliau – **veikla**) – veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ar su radioaktyviosiomis atliekomis, kuri lemia arba gali lemti papildomą darbuotojų ir gyventojų apšvitą arba dėl kurios padidėja apšvitintų žmonių skaičius ar žmonių apšvitos tikimybė.

24. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatyme, Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatyme.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

3 straipsnis. Pagrindiniai radiacinės saugos principai

Visokia veikla leidžiama ir vykdoma vadovaujantis šiais pagrindiniais radiacinės saugos principais:

1) jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių naudojimo pagrįstumo principu - visų rūšių veiklos, kurios metu naudojami jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai, duodama ekonominė, socialinė ir kitokia nauda žmogui ar visuomenei turi būti didesnė, negu daroma žala žmonių sveikatai ir aplinkai;

2) optimizavimo principu - atskirų asmenų ar visos visuomenės visokia apšvita turi būti tokia maža, kokią įmanoma pasiekti atsižvelgiant į ekonominius ir socialinius faktorius;

3) ribojimo principu - visų veiklų sąlygota dozių suma negali viršyti nustatytosios, išskyrus paciento gaunamą dozę dėl jo sveikatos priežiūros bei asmens (kai tai nesusiję su jo darbu), savanoriškai padedančio pacientui ar dalyvaujančio medicininiuose bei biomediciniuose moksliniuose tyrimuose, gaunamą dozę.

ANTRASIS SKIRSNIS RADIACINĖS SAUGOS VALSTYBINIS VALDYMAS

4 straipsnis. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kompetencija radiacinės saugos valstybinio valdymo srityje

Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė):

1) nustato gyvenimo ir ūkinės veiklos ypatingo režimo sąlygas teritorijose, kurios nukentėjo nuo branduolinės ar radiologinės avarijos;

2) steigia Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registrą ir tvirtina jo nuostatus;

3) nustato radiologinių incidentų ir avarijų valdymo ir jų padarinių likvidavimo tvarką;

4) atlieka kitas šio įstatymo, kitų įstatymų ir teisės aktų nustatytas funkcijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

5 straipsnis. Savivaldybės administracijos direktoriaus kompetencija radiacinės saugos srityje

Radiacinė sauga yra valstybės perduota savivaldybėms funkcija, už kurią atsakingas savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės administracijos direktorius:

1) Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka pateikia visuomenei informaciją apie branduolines ir radiologines avarijas, radioaktyviųjų medžiagų taršą, galinčias turėti ar turinčias įtakos aplinkos užterštumui, žmonių sveikatai ar gyvybei, ir įgyvendinamas radiacinės saugos priemones;

2) rengia žmonių radiacinės saugos ir branduolinių ir radiologinių avarijų padarinių likvidavimo planus ir juos įgyvendina branduolinės ir radiologinės avarijų atvejais;

3) atlieka kitas su radiacine sauga susijusias funkcijas, kurias nustato kiti įstatymai ir teisės aktai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

6 straipsnis. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos kompetencija radiacinės saugos valstybinio valdymo srityje

1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Sveikatos apsaugos ministerija), įgyvendindama Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų nuostatas, rengia įstatymų, Vyriausybės nutarimų projektus, reglamentuojančius gyventojų, darbuotojų ir aplinkos radiacinę saugą nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių poveikio.

2. Sveikatos apsaugos ministerija rengia ir tvirtina teisės aktus, nustatančius:

- 1) žmonių ir atskirų jų grupių apšvitos ribines dozes ir jų laikymosi reikalavimus;
- 2) apšvitos dozių ir taršos lygius, taikomus įvykus branduolinei ir (ar) radiologinei avarijai;
- 3) žmonių, atskirų jų grupių ir aplinkos radiacinės saugos reikalavimus;
- 4) nereguliuojamosios veiklos kriterijus;
- 5) rekomenduojamus medicininės apšvitos lygius, taikomus medicininių diagnostinių ir gydymo procedūrų, kurioms naudojama jonizuojančioji spinduliuotė, metu;
- 6) nemedicinių apšvitos procedūrų sąrašą ir jų atlikimo tvarką;
- 7) radionuklidų išmetimo į aplinką iš medicinos, pramonės, išskyrus branduolinės energetikos objektus, žemės ūkio objektų ir atliekant mokslinius tyrimus normas ir leidimų išmesti į aplinką radionuklidus išdavimo tvarką;
- 8) kartu su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija – radioaktyviųjų medžiagų, radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro įvežimo, išvežimo, vežimo tranzitu ir vežimo Lietuvos Respublikoje tvarką bei leidimų išdavimo taisykles.

3. Sveikatos apsaugos ministerija pagal kompetenciją koordinuoja ir organizuoja:

- 1) radionuklidų išmetimo į aplinką iš medicinos, pramonės, išskyrus branduolinės energetikos objektus, žemės ūkio objektų ir atliekant mokslinius tyrimus normų laikymosi kontrolę;
- 2) gyventojų ir darbuotojų apšvitos (gamtinės, medicininės, profesinės ir avarinės) poveikio visuomenės sveikatai stebėseną (monitoringą), užtikrina Valstybinio visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų fondo tvarkymą;
- 3) Vyriausybės patvirtintų licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis – licencijų ar laikinųjų leidimų verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, nurodyta šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, išdavimą, jų patikslinimą, jų galiojimo sustabdymą, jų galiojimo sustabdymo panaikinimą ar jų galiojimo panaikinimą;
- 4) priežiūrą, kaip laikomasi šiame įstatyme ir kituose radiacinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, išskyrus branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, reikalavimų ir kaip taikoma įstatymų nustatyta atsakomybė už šių reikalavimų pažeidimus;
- 5) prevencijos priemones, perspėjant apie paliktųjų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir radionuklidais užterštų objektų atsiradimą ir jų sutvarkymo kontrolę;
- 6) nacionalinės sveikatos sistemos įstaigų parengtį likviduoti branduolinės ir radiologinės avarių padarinius;
- 7) visuomenės sveikatos ugdymą sveikatos apsaugos nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio klausimais.

4. Sveikatos apsaugos ministerija atlieka kitas šio įstatymo, kitų įstatymų ir teisės aktų nustatytas funkcijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

7 straipsnis. Radiacinės saugos centras ir jo kompetencija radiacinės saugos valstybinio valdymo srityje

1. Radiacinės saugos centras yra įstaiga prie Sveikatos apsaugos ministerijos. Radiacinės saugos centras yra viešasis juridinis asmuo, iš valstybės biudžeto ir kitų valstybės pinigų fondų išlaikoma biudžetinė įstaiga, turinti sąskaitų banke, antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu. Radiacinės saugos centro paskirtis – Vyriausybės ar jos pavedimu sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka koordinuoti valstybės ir savivaldybių institucijų veiksmus radiacinės saugos srityje, vykdyti gyventojų ir aplinkos apšvitos bei veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais radiacinės saugos valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą, išskyrus valstybės ir savivaldybių institucijų veiksmų koordinavimą radiacinės saugos srityje verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ir branduolinės energetikos srities veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą.

2. Radiacinės saugos centras veikia pagal Vyriausybės patvirtintus Radiacinės saugos centro nuostatus ir pagal Vyriausybės nustatyta tvarka parengtą ir sveikatos apsaugos ministro patvirtintą Radiacinės saugos centro metinį veiklos planą. Vyriausybė Radiacinės saugos centro nuostatus gali

pavesti tvirtinti sveikatos apsaugos ministru.

3. Radiacinės saugos centro direktorių ketverių metų kadencijai Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka priima į pareigas ir atleidžia iš jų sveikatos apsaugos ministras. Radiacinės saugos centro direktorius tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas sveikatos apsaugos ministru.

4. Sprendimus Radiacinės saugos centro vardu priima Radiacinės saugos centro direktorius. Kitais įstatymų nustatytais Radiacinės saugos centro kompetencijos klausimais Radiacinės saugos centro nuostatuose nustatyta tvarka sprendimus priima Radiacinės saugos centro direktorius ir kiti Radiacinės saugos centro pareigūnai, valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

5. Radiacinės saugos centras:

1) teisės aktų nustatyta tvarka dalyvauja formuojant ir įgyvendinant valstybės politiką radiacinės saugos srityje ir rengia teisės aktų radiacinės saugos klausimais projektus;

2) pagal kompetenciją dalyvauja nustatant radiacinės saugos bei jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių apskaitos ir jų radiacinės saugos bei fizinės saugos užtikrinimo valstybinio reglamentavimo principus ir kriterijus, rengia ir tvirtina minėtų principų ir kriterijų įgyvendinimo tvarkos aprašą ir rekomendacijas;

3) Vyriausybės patvirtintų licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka išduoda licencijas ar laikinuosius leidimus verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, nurodyta šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, juos patikslina, sustabdo jų galiojimą, panaikina jų galiojimo sustabdymą ar panaikina jų galiojimą;

4) prižiūri, kaip laikomasi šiame įstatyme ir kituose radiacinę saugą bei jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyto reikalavimų, išskyrus reikalavimus, taikomus verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, ir už šių reikalavimų pažeidimus taiko įstatymų nustatyto atsakomybę;

5) organizuoja ir vykdo asmenų, kurių veiklai nereikalinga Radiacinės saugos centro išduodami licencija ar laikinasis leidimas, tačiau kurių vykdoma veikla gali turėti įtakos žmonių ir aplinkos apšvitai jonizuojančiąja spinduliuote ir (ar) verčiantis šia veikla yra tikimybė nustatyti paliktąjį jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinį ar radionuklidais užterštą objektą, valstybinį radiacinės saugos reglamentavimą ir priežiūrą;

6) organizuoja ir atlieka oro, geriamojo vandens, maisto produktų ir jų žaliavų, statybinių medžiagų ir jų gaminių bei kitų objektų, kurie gali lemti žmogaus apšvitą, taršos radionuklidais stebėseną (monitoringą), įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka ima ir gauna reikalingus bandinius;

7) atlieka gyventojų ir darbuotojų apšvitos (gamtinės, medicininės, profesinės ir avarinės) poveikio visuomenės sveikatai stebėseną (monitoringą), teikia duomenis Valstybiniam visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų fondui Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka;

8) kontroliuoja radionuklidų išmetimo į aplinką iš medicinos, pramonės, išskyrus branduolinės energetikos objektus, žemės ūkio objektų ir atliekant mokslinius tyrimus normų laikymąsi ir išduoda leidimus išmesti į aplinką radionuklidus;

9) kontroliuoja prevencijos priemonių, kuriomis perspėjama apie paliktųjų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir radionuklidais užterštų objektų atsiradimą, įgyvendinimą ir paliktųjų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir radionuklidais užterštų objektų sutvarkymą;

10) rengia radiacinės saugos būklės apžvalgas ir teikia siūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms radiacinės saugos klausimais ir informuoja visuomenę;

11) organizuoja ir atlieka gyventojų, darbuotojų ar jų atskirų rizikos grupių individualiosios apšvitos stebėseną (monitoringą) normaliomis sąlygomis, branduolinių ir radiologinių incidentų bei avarių atvejais, taip pat jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio žmonėms tyrimus ir vertinimą;

12) pagal kompetenciją atlieka radiacinės saugos būklės tyrimus ir valstybinę ekspertizę;

13) Vyriausybės nustatyta tvarka organizuoja radiologinių incidentų ir avarių valdymą, dalyvauja likviduojant jų padarinius ir pagal kompetenciją dalyvauja valdant branduolines avarijas

ir likviduojant jų padarinius;

14) valstybės lygmeniu planuoja ir organizuoja radiologinių incidentų ir avarijų prevencijos priemonių įgyvendinimą;

15) pagal kompetenciją dalyvauja teritorijų planavimo ir statinių statybos procese;

16) pagal kompetenciją bendradarbiauja su tarptautinėmis ir šalies organizacijomis radiacinės saugos srityje ir dalyvauja tarptautinių organizacijų ir Europos Sąjungos institucijų, komitetų ir grupių veikloje;

17) tvarko Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registrą, teisės aktų nustatyta tvarka suteikia prieigą Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai prie šiose registre esančių duomenų, reikalingų jos funkcijoms tinkamai atlikti;

18) inicijuoja ir koordinuoja su radiacine sauga susijusius mokslinius tyrimus ir bandymus, reikalingus radiacinei saugai gerinti;

19) suinteresuotų asmenų prašymu teikia mokamas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas pagal patvirtintą Sveikatos apsaugos ministerijos sąrašą ir įkainius;

20) licencijų ar laikinųjų leidimų turėtojų prašymu kreipiasi į Policijos departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentą, asmens sveikatos priežiūros įstaigas ir Centrinę hipotekos įstaigą patikrinti, ar nėra šio įstatymo 10 straipsnio 17 punkte nurodytų aplinkybių, dėl kurių konkretus fizinis asmuo negalėtų būti skiriamas atsakingu už I, II, III pavojingumo kategorijų uždarytą jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą ar priimamas į darbą vežti I, II, III pavojingumo kategorijų uždaruosius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius. Nurodytoms institucijoms pagal kompetenciją pateikus atsakymus raštu ne vėliau kaip per 20 kalendorinių dienų nuo kreipimosi gavimo teikia licencijos ar laikinojo leidimo turėtojui išvadą dėl šio asmens tinkamumo dirbti šį darbą;

21) atlieka kitas šio įstatymo, kitų įstatymų ir teisės aktų nustatytas funkcijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

7¹ straipsnis. Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos kompetencija radiacinės saugos valstybinio valdymo srityje

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, vykdydama radiacinės saugos verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais valstybinį reglamentavimą ir priežiūrą:

1) Vyriausybės patvirtintų licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis išduoda licencijas ar laikinuosius leidimus verstis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, nurodyta šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje, juos patikslina, sustabdo jų galiojimą, panaikina jų galiojimo sustabdymą ar panaikina jų galiojimą;

2) suderinusi su Sveikatos apsaugos ministerija, rengia ir tvirtina darbuotojų ar jų atskirų rizikos grupių, nuolatos ar laikinai dirbančių branduolinės energetikos objektuose, taip pat kitų asmenų, laikinai vykdančių veiklą branduolinės energetikos objektuose, radiacinės saugos reikalavimus;

3) prižiūri, kaip laikomasi šiame įstatyme ir kituose radiacinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytų radiacinės saugos reikalavimų verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ir už šių reikalavimų pažeidimus taiko įstatymų nustatytą atsakomybę;

4) prižiūri, kaip laikomasi darbuotojų ar jų atskirų rizikos grupių, nuolatos ar laikinai dirbančių branduolinės energetikos objektuose, taip pat kitų asmenų, laikinai vykdančių veiklą branduolinės energetikos objektuose, radiacinės saugos reikalavimų;

5) organizuoja ir pagal kompetenciją atlieka radiacinės saugos būklės tyrimus ir valstybinę ekspertizę verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais;

6) teikia informaciją valstybės ir savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir organizacijoms apie radiacinės saugos būklę verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais;

7) dalyvauja atliekant branduolinių ir radiologinių avarių branduolinės energetikos objektuose tyrimus, prognozuoja jų padarinius ir teikia siūlymus, kaip jų išvengti ir juos likviduoti;

8) pagal kompetenciją bendradarbiauja su tarptautinėmis ir šalies organizacijomis radiacinės saugos srityje ir dalyvauja tarptautinių organizacijų ir Europos Sąjungos institucijų, komitetų ir grupių veikloje;

9) atlieka kitas šio įstatymo, kitų įstatymų ir teisės aktų nustatytas funkcijas.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

TREČIASIS SKIRSNIS VEIKLOS RADIACINĖS SAUGOS SRITYJE LICENCIJAVIMO SĄLYGOS

8 straipsnis. Veiklos licencijavimas, laikinųjų leidimų ir leidimų vežti radioaktyviausias medžiagas ir radioaktyviausias atliekas, susidarancias nebranduolinio kuro ciklo metu, išdavimas

Pakeistas straipsnio pavadinimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

1. Gaminti, naudoti, saugoti, montuoti, prižiūrėti, remontuoti, perdirbti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, prekiauti jais, vežti radioaktyviausias medžiagas, tvarkyti (atlikti pradinį radioaktyviųjų atliekų apdorojimą (rinkti, rūšiuoti, dezaktyvuoti), atlikti pagrindinį radioaktyviųjų atliekų apdorojimą, saugoti) ir vežti radioaktyviausias atliekas ir, neturint jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, verstis veikla jonizuojančiosios spinduliuotės aplinkoje branduolinės energetikos objekte ar verstis veikla jonizuojančiosios spinduliuotės aplinkoje pas kitą šio straipsnio 2 dalyje nurodytą asmenį, turintį licenciją, galima tik turint Vyriausybės patvirtintų licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka išduotą licenciją ar laikinąjį leidimą, išskyrus atvejus, nurodytus šio straipsnio 3 dalyje.

TAR pastaba. Radiacinės saugos centras per vieną mėnesį nuo įstatymo Nr. XI-1540 įsigaliojimo dienos (2011-10-01) teisės aktų nustatyta tvarka perduoda ar laikinai perduoda Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai licencijų ir laikinųjų leidimų verstis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, numatyta 8 straipsnio 1 dalyje, išduotų branduolinės energetikos objektus eksploatuojančioms organizacijoms, paraiškos ir šių licencijų ir laikinųjų leidimų išdavimo dokumentų originalus arba pateikia šių dokumentų patvirtintas kopijas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla gali verstis Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktuose jiems suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo arba kitoje valstybėje narėje įsteigtas juridinis asmuo, kita organizacija ar jų filialai, taip pat kitos užsienio valstybės juridinio asmens ar kitos organizacijos filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje (toliau – asmuo).

3. Licencija ar laikinasis leidimas, nurodyti šio straipsnio 1 dalyje, nereikalingi:

1) verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, kuriems taikomi nereguliuojamosios veiklos kriterijai;

2) vežti ir saugoti jonizuojančiosios spinduliuotės generatorius;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

3) vežti radioaktyviausias medžiagas nekontroliuojamose pakuotėse, nurodytose Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, reglamentuojančiose pavojingų krovinių vežimą.

4. Licencijų ar laikinųjų leidimų rūšys yra šios:

1) licencija ar laikinasis leidimas gaminti, naudoti, saugoti, prižiūrėti, remontuoti, perdirbti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius ir (ar) tvarkyti (atlikti pradinį radioaktyviųjų atliekų apdorojimą (rinkti, rūšiuoti, dezaktyvuoti), atlikti pagrindinį radioaktyviųjų atliekų apdorojimą,

saugoti) radioaktyviausias atliekas;

2) licencija ar laikinasis leidimas montuoti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius;

3) licencija ar laikinasis leidimas prekiauti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais;

4) licencija ar laikinasis leidimas vežti radioaktyviausias medžiagas ir (ar) radioaktyviausias atliekas;

5) licencija ar laikinasis leidimas verstis veikla jonizuojančiosios spinduliuotės aplinkoje branduolinės energetikos objekte;

6) licencija ar laikinasis leidimas verstis veikla jonizuojančiosios spinduliuotės aplinkoje pas kitą asmenį, turintį licenciją.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

5. Licencijas ar laikinuosius leidimus verstis šio straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla, išskyrus branduolinės energetikos srities veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, išduoda Radiacinės saugos centras.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

6. Licencijas ar laikinuosius leidimus verstis šio straipsnio 1 dalyje nurodyta branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais išduoda Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

7. Įvežti, išvežti, vežti tranzitu ir vežti Lietuvos Respublikoje radioaktyviausias medžiagas galima tik turint Radiacinės saugos centro ar Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos teisės aktų nustatyta tvarka išduotą leidimą. Fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai, norintys gauti leidimą vežti radioaktyviausias medžiagas, turi pateikti teisės aktų nustatyta tvarka Radiacinės saugos centrui ar Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai nustatytos formos paraišką. Atsakymo dėl leidimo vežti radioaktyviausias medžiagas išdavimo nepateikimas nelaikomas leidimo vežti radioaktyviausias medžiagas išdavimu. Jeigu fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai, turintys leidimą vežti radioaktyviausias medžiagas, nesilaiko radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų ir per leidimą išdavusios institucijos nustatytą terminą nepašalina nurodytų pažeidimų, įstatymų nustatyta tvarka Radiacinės saugos centras ar Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija panaikina leidimo vežti radioaktyviausias medžiagas galiojimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

8. Įvežti, išvežti, vežti tranzitu ir vežti Lietuvos Respublikoje radioaktyviausias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, galima tik turint Radiacinės saugos centro teisės aktų nustatyta tvarka išduotą leidimą. Fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai, norintys gauti leidimą vežti radioaktyviausias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, turi pateikti teisės aktų nustatyta tvarka Radiacinės saugos centrui nustatytos formos paraišką. Atsakymo dėl leidimo vežti radioaktyviausias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, išdavimo nepateikimas nelaikomas leidimo vežti radioaktyviausias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, išdavimu. Jeigu fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai, turintys leidimą vežti radioaktyviausias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, nesilaiko radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų ir per leidimą išdavusio Radiacinės saugos centro nustatytą terminą nepašalina nurodytų pažeidimų, įstatymų nustatyta tvarka Radiacinės saugos centras panaikina leidimo vežti radioaktyviausias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, galiojimą.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

9. Jeigu asmuo turi Radiacinės saugos centro išduotą licenciją ar laikinąjį leidimą šio straipsnio 1 dalyje nurodytai veiklai, papildoma licencija ar laikinasis leidimais laikinai veiklai su tais pačiais jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais branduolinės energetikos objekte ar laikinai veiklai jonizuojančiosios spinduliuotės aplinkoje branduolinės energetikos objekte neišduodami, tačiau Radiacinės saugos centras tokią licenciją ar laikinąjį leidimą išduoti arba patikslinti gali tik po to, kai Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija pagal kompetenciją suderina Vyriausybės patvirtintose licencijavimo taisyklėse nustatytus dokumentus.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

10. Už licencijos ar laikinojo leidimo išdavimą, jų patikslinimą, licencijos ar laikinojo leidimo dublikato išdavimą šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais, taip pat už leidimo vežti radioaktyvias medžiagas ir radioaktyvias atliekas, susidariusias nebranduolinio kuro ciklo metu, ir jo dublikato išdavimą šio straipsnio 7 ir 8 dalyse nurodytais atvejais imama valstybės rinkliava.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

11. Radioaktyviųjų medžiagų, kurios priskirtos strateginėms prekėms, importo, tranzito ir eksporto tvarką nustato Strateginių prekių kontrolės įstatymas.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

12. Dėti radioaktyviųjų medžiagų į maisto produktus, žaislus, papuošalus, kosmetiką ir tokius gaminius parduoti, importuoti, eksportuoti draudžiama.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

13. Fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai, pažeidę šio straipsnio 1 dalies reikalavimus, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

8¹ straipsnis. Dokumentai, kurių reikia licencijai gauti

Asmenys, norintys gauti bet kurios šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje nustatytos rūšies licenciją ar laikinąjį leidimą, turi pateikti licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančiai institucijai nustatytos formos paraišką (paraiškos formą nustato licencijas ar laikinuosius leidimus išduodanti institucija) ir pridėti šiuos dokumentus:

- 1) motyvuotą būsimosios veiklos paaiškinimą;
- 2) darbuotojų radiacinės saugos programą ir dokumentus, įrodančius, kad verčiantis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais bus užtikrinta žmonių ir aplinkos radiacinė sauga, kaip nustatyta Vyriausybės patvirtintose licencijavimo taisyklėse;
- 3) išsamią informaciją apie jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius: sertifikatų ir kitų techninių dokumentų kopijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

8² straipsnis. Dokumentai, kurių reikia laikinajam leidimui gauti

Asmenys, turintys valstybėje narėje išduotą dokumentą, suteikiantį teisę verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, norintys gauti laikinąjį leidimą, turi pateikti laikinuosius

leidimus išduodančiai institucijai šiuos dokumentus:

- 1) prašymą išduoti laikinąjį leidimą (prašymo formą nustato laikinuosius leidimus išduodanti institucija);
- 2) galiojančio dokumento, suteikiančio teisę verstis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, išduoto valstybėje narėje, kopiją ir vertimą į lietuvių kalbą;
- 3) darbuotojų radiacinės saugos programą ir dokumentus, įrodančius, kad verčiantis veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais Lietuvos Respublikoje bus užtikrinta žmonių ir aplinkos radiacinė sauga, kaip nustatyta Vyriausybės patvirtintose licencijavimo taisyklėse.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

8³ straipsnis. Dokumentų, pateiktų licencijai ar laikinajam leidimui gauti, nagrinėjimas

1. Licencijas ar laikinuosius leidimus išduodanti institucija per 30 kalendorinių dienų nuo visų tinkamai įformintų licencijai ar laikinajam leidimui išduoti būtinų dokumentų gavimo dienos priima sprendimą išduoti licenciją ar laikinąjį leidimą arba motyvuotą atsisakymą išduoti licenciją ar laikinąjį leidimą ir apie tai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas raštu informuoja asmenį, kuris pateikė paraišką išduoti licenciją ar prašymą išduoti laikinąjį leidimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

2. Jeigu asmuo pateikė ne visus licencijai ar laikinajam leidimui išduoti būtinus dokumentus ir per licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančios institucijos nustatytą terminą nepateikė tinkamai įformintų trūkstamų dokumentų, licencijas ar laikinuosius leidimus išduodanti institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas raštu informuoja šį asmenį, kad paraiška išduoti licenciją ar prašymas išduoti laikinąjį leidimą paliekami nenagrinėti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

3. Išduoti licenciją ar laikinąjį leidimą atsisakoma, jeigu:

- 1) pateikti dokumentai neatitinka jiems keliamų reikalavimų;
- 2) valstybinės radiacinės saugos priežiūros metu nustatyta, kad pateikti klaidingi, netikslūs, neišsamūs duomenys.

4. Atsakymo dėl licencijos ar laikinojo leidimo išdavimo nepateikimas nelaikomas licencijos ar laikinojo leidimo išdavimu.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

8⁴ straipsnis. Licencijos ar laikinojo leidimo patikslinimas, dublikato išdavimas, galiojimo sustabdymas, galiojimo sustabdymo panaikinimas ir galiojimo panaikinimas

1. Licencija ar laikinasis leidimas patikslinami, jeigu pasikeičia bent vienas iš šių licencijoje ar laikinajame leidime nurodytų duomenų: juridinio asmens, kitos organizacijos, jų filialo pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinės adresas arba fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamosios vietos adresas. Apie šiuos pasikeitusius duomenis asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, privalo pranešti licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančiai institucijai ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo duomenų pasikeitimo dienos ir kartu su dokumentais, patvirtinančiais duomenų pasikeitimą, pateikti prašymą patikslinti licenciją ar laikinąjį leidimą.

2. Asmuo, praradęs licencijos ar laikinojo leidimo originalą, taip pat licencijos ar laikinojo leidimo sugadinimo atveju licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančiai institucijai pateikia rašytinį prašymą išduoti licencijos ar laikinojo leidimo dublikatą.

3. Licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas sustabdomas, jeigu:

- 1) vykdant veiklą pažeidžiami radiacinės saugos ar jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinės saugos reikalavimai, dėl kurių kyla grėsmė žmonių sveikatai ar gyvybei, daroma žala

aplinkai;

2) asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, nustatyta tvarka laiku ir išsamiai neinformavo licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančios institucijos apie įvykusį radiologinį incidentą ar avariją ir nesiėmė priemonių, kad būtų pašalintas jų kenksmingas poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai bei padariniai;

3) asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, Vyriausybės patvirtintų licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka įspėtas dėl radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų, per licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančios institucijos nurodytą terminą šių pažeidimų nepašalina;

4) asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, pats kreipiasi su prašymu sustabdyti licencijos ar laikinojo leidimo galiojimą.

4. Licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymas panaikinamas, jeigu asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, pateikia licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančiai institucijai:

1) prašymą panaikinti licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymą;

2) dokumentus ir kitą informaciją, patvirtinančius, kad radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai ir (ar) trūkumai, dėl kurių sustabdytas licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas, pašalinti (išskyrus šio straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytą atvejį).

5. Licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas panaikinamas, jeigu:

1) asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, nusprendžia nutraukti veiklą ir raštu kreipiasi į licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančią instituciją su prašymu panaikinti licencijos ar laikinojo leidimo galiojimą;

2) asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, per licencijas ar laikinuosius leidimus išduodančios institucijos nurodytą laiką nepašalina pažeidimų, dėl kurių šio straipsnio 3 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nustatytais pagrindais sustabdytas licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas;

3) juridinis asmuo, kita organizacija ar jų filialas, turintys licenciją ar laikinąjį leidimą, baigėsi likvidavimo arba reorganizavimo būdu, fizinis asmuo, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą, mirė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

9 straipsnis. Neteko galios nuo 2011-10-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin. 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

KETVIRTASIS SKIRSNIS RADIACINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

10 straipsnis. Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojo pareigos

Licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas privalo:

1) užtikrinti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių sąrašo sudarymą, tinkamą jų techninę būklę ir fizinę saugą bei saugų naudojimą ir teisės aktų nustatyta tvarka perduoti informaciją apie turimus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitęs registru;

2) kiek įmanoma mažinti darbuotojų apšvitą;

3) jeigu ten, kur verčiamasi veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, lankosi gyventojai arba laikinai dirba kitų įmonių, įstaigų ar organizacijų darbuotojai, užtikrinti šių asmenų saugą pagal šio įstatymo ir kitų radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;

4) šio įstatymo ir kitų radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams įgyvendinti ir jų įgyvendinimo priežiūrai skirti parengtus atsakingus asmenis arba steigti atitinkamus padalinius;

5) užtikrinti, kad darbuotojai atitiktų teisės aktuose, normatyviniuose techniniuose

dokumentuose ir licencijos ar laikinojo leidimo turėtojo vidaus darbo tvarką reglamentuojančiuose aktuose nustatytus kvalifikacijos reikalavimus;

6) atlikti darbuotojų apšvitos ir darbo vietų stebėseną (monitoringą) teisės aktų nustatyta tvarka;

7) teisės aktų nustatyta tvarka teikti Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registru duomenis apie darbuotojus;

8) savo iniciatyva ar įgaliotų valstybės institucijų reikalavimu nutraukti veiklą, kuri neatitinka radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų;

9) Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka atiduoti galutiniam apdorojimui netinkamus naudoti arba nebenaudojamus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius;

10) Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka atlikti licencijos ar laikinojo leidimo turėtojo aplinkos monitoringą;

11) neviršyti teisės aktų nustatytų radionuklidų išmetimo į aplinką normų ir imtis visų pagrįstų priemonių kiek įmanoma sumažinti radionuklidų išmetimą;

12) teikti licenciją ar laikinąjį leidimą išdavusiai institucijai (jai pareikalavus) objektyvią informaciją apie veiklos sąlygas, gaminamus ar įvežamus, parduodamus, išvežamus iš Lietuvos Respublikos gaminius su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais;

13) imtis prevencinių radiologinio incidento ar avarijos priemonių, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka laiku ir išsamiai informuoti Lietuvos Respublikos gyventojus bei valstybės ir savivaldybių institucijas apie galimą veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais pavojų, taip pat, įvykus radiologiniam incidentui ar avarijai, imtis veiksmų ir priemonių, kad būtų pašalintos žalingo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai priežastys bei padariniai, šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka atlyginti žalą, padarytą žmonių sveikatai ir aplinkai dėl radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo;

14) teisės aktų nustatyta tvarka paženklinėti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius ir kontenerius, kuriuose laikomi jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai, ir pateikti jų naudotojams informaciją apie apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės;

15) jeigu šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę parduoti ar perduoti naudoti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, įsitikinti, kad asmuo, kuriam parduodami ar perduodami jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai, turi licenciją ar laikinąjį leidimą juos naudoti;

16) prieš skirdamas konkretų fizinį asmenį, atsakingą už I, II, III pavojingumo kategorijų uždaryjį jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą, ar priimdamas tokį asmenį į darbą vežti I, II, III pavojingumo kategorijų uždaruosius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, kreiptis į Radiacinės saugos centrą dėl šio asmens tinkamumo dirbti šį darbą patikrinimo organizavimo;

17) neskirti konkretaus asmens, atsakingo už I, II, III pavojingumo kategorijų uždaryjį jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių fizinę saugą, ir nepriimti tokio asmens į darbą vežti I, II, III pavojingumo kategorijų uždaruosius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, jeigu šiam asmeniui nėra suėję 18 metų, šis asmuo turi neišnykusį arba nepanaikintą teistumą už sunkius ir labai sunkius nusikaltimus arba nusikaltimus nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, visuomenės saugumui, susijusius su disponavimu ginklais, šaudmenimis, sprogmenimis, sprogstamosiomis ar radioaktyviosiomis medžiagomis arba karine įranga, ar kuriam taikomos prevencinio poveikio priemonės pagal Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymą, ar yra kitų aplinkybių, dėl kurių Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ar Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento vertinimu asmuo negalėtų dirbti šio darbo, serga ligomis, dėl kurių negalėtų dirbti šio darbo, yra įrašytas į sveikatos priežiūros įstaigos įskaitą dėl alkoholizmo, narkomanijos, prižiūrimas dėl psichikos ligos ar sutrikimo, įtrauktas į Neveiksnių ir ribotai veiksnų asmenų registrą;

18) teisės aktų nustatyta tvarka atlikti vykdomos veiklos radiacinės saugos vertinimą;

19) jeigu licencijos ar laikinojo leidimo turėtojas šio įstatymo nustatyta tvarka nesikreipia dėl licencijos ar laikinojo leidimo galiojimo sustabdymo panaikinimo arba licencijos ar laikinojo leidimo galiojimas yra panaikinamas, toks asmuo privalo nedelsdamas nuosavybės teise valdomus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, išskyrus jonizuojančiosios spinduliuotės generatorius,

perduoti laikinai saugoti radioaktyviųjų atliekų tvarkytojui Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis ir apie tai informuoti Radiacinės saugos centrą. Nuosavybės teise asmens valdomus jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, išskyrus jonizuojančiosios spinduliuotės generatorius, perdavus saugoti radioaktyviųjų atliekų tvarkytojui, jų savininkas ir toliau turi teisę Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatytais būdais perleisti juos valdyti nuosavybės teise asmenims, turintiems įstatymų nustatytą licenciją ar laikinąjį leidimą;

20) atlikti kitas šio įstatymo, kitų įstatymų ir teisės aktų nustatytas funkcijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

10¹ straipsnis. Duomenų teikimas Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registrai

1. Duomenis apie jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius ir darbuotojus, išskyrus duomenis apie darbuotojus, dirbančius pas asmenis, nurodytus šios dalies 3 punkte, Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registrai teisės aktų nustatyta tvarka privalo teikti:

- 1) asmenys, turintys licenciją;
- 2) asmenys, turintys laikinąjį leidimą;
- 3) asmenys, kurie verčiasi šio įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje nurodyta veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, kuriai nereikalingi licencija ar laikinasis leidimas.

2. Vyriausybės patvirtintuose Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registro nuostatuose nurodyti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų duomenys teikiami Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registrai Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

11 straipsnis. Radiacinės saugos atitikties kontrolė

1. Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, radiacinės saugos įrangą bei kitus įtaisus ir medžiagas, galinčius sąlygoti papildomą žmonių apšvitą, taip pat gaminius, turinčius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, galima parduoti ar naudoti tik nustačius, kad jie atitinka radiacinės saugos reikalavimus.

2. Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, radiacinės saugos įrangos bei kitų įtaisų ir medžiagų, galinčių sąlygoti papildomą žmonių apšvitą, taip pat gaminių, turinčių jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, radiacinės saugos reikalavimų atitiktį, išskyrus verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, kontroliuoja Radiacinės saugos centras Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka, o tais atvejais, kai tokie jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai, radiacinės saugos įranga bei kiti įtaisai, medžiagos ir gaminiai, turintys jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, gali sąlygoti papildomą įtaką aplinkai, – Radiacinės saugos centras kartu su Aplinkos apsaugos agentūra.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-2115](#), 2004-04-13, *Žin.*, 2004, Nr. 60-2123 (2004-04-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2115

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

3. Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, radiacinės saugos įrangos bei kitų įtaisų ir medžiagų, galinčių sąlygoti apšvitą, taip pat gaminių, turinčių jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, radiacinės saugos reikalavimų atitiktį verčiantis branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, kontroliuoja Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija teisės aktų nustatyta tvarka, o tais atvejais, kai tokie jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai, radiacinės saugos įranga bei kiti įtaisai, medžiagos ir gaminiai, turintys jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių, gali sąlygoti papildomą įtaką aplinkai, – Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija kartu su Aplinkos apsaugos agentūra.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

12 straipsnis. Darbuotojų pareigos

Darbuotojai privalo naudotis reikiama radiacinės saugos bei fizinės saugos įranga, imtis visų priemonių apsisaugoti ir apsaugoti kitus žmones arba aplinką nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

13 straipsnis. Apribojimai paaugliams, nėščioms ir krūtimi maitinančioms moterims dirbti darbus su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais

Pakeistas straipsnio pavadinimas:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

1. Darbą, susijusį su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, gali dirbti asmenys, vyresni kaip 18 metų.

2. 16-18 metų asmenys gali atlikti darbus su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais tik turint profesinio mokymo tikslų, neviršijant Sveikatos apsaugos ministerijos nustatytų apšvitos lygių.

3. Darbdavys Darbo kodekso nustatyta tvarka privalo suteikti nėščiai moteriai tokį darbą, kad vaisiaus apšvita nėštumo metu neviršytų Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyto gyventojų apšvitos lygio.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

4. Darbdavys Darbo kodekso nustatyta tvarka privalo suteikti krūtimi maitinančiai moteriai tokį darbą, kad nebūtų organizmo radioaktyviojo užteršimo pavojaus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

14 straipsnis. Darbuotojų sveikatos tikrinimas

1. Darbuotojams privalomas išankstinis (prieš pradėdant dirbti) ir periodinis sveikatos patikrinimas. Į darbus, susijusius su jonizuojančiąja spinduliuote, asmenys gali būti priimami tik pasitikrinę sveikatą Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir turintys medicinos komisijos išvadą, kad sveikatos būklė jiems leidžia dirbti tokio pobūdžio darbus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

2. Jei darbuotojui konstatuoti ligos simptomai, kurie gali būti susiję su jonizuojančiosios spinduliuotės poveikiu, arba konstatuotas faktas ar įtarta, kad darbuotojo apšvita viršijo nustatytus lygius, tol, kol bus iširtos ligos ar padidintos apšvitos priežastys ir aplinkybės ir Radiacinės saugos centras duos sutikimą darbuotojui tęsti darbą, darbdavys privalo suteikti kitą darbą, nesusietą su veikla, Darbo kodekso nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

3. Draudžiama dirbti darbus su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais tiems asmenims, kuriems nustatyti sveikatos pakitimai, dėl kurių jie negali dirbti tokių darbų.

15 straipsnis. Privalomasis radiacinės saugos mokymas

Pakeistas straipsnio pavadinimas:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

1. Lietuvos Respublikoje radiacinės saugos turi būti mokomi:

1) juridinių asmenų, kitų organizacijų, jų filialų darbuotojai, dirbantys su jonizuojančiosios

spinduliuotės šaltiniais;

2) valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojai ir pagal darbo sutartis dirbantys darbuotojai, dirbantys ekstremalių situacijų valdymo srityje;

3) darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, pareigūnai, įmonių, įstaigų, organizacijų vadovai ar jų įgalioti asmenys ir kiti asmenys, kurių darbas (veikla) susijęs (susijusi) su paliktųjų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir radionuklidais užterštų objektų aptikimu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

2. Darbdaviai privalo savo lėšomis organizuoti šio straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytų asmenų radiacinės saugos mokymą Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka, o šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų asmenų radiacinės saugos mokymą – Vyriausybės nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

3. Darbdaviai privalo instruktuoti darbuotojus radiacinės saugos klausimais sudarydami darbo sutartį, perkeldami į kitą darbą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, keisdami darbo (gamybos) procesus, gamybos technologiją, darbo sąlygas, susijusias su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, taip pat jei keičiasi radiacinės saugos darbe standartai, normos, taisyklės ar instrukcijos.

4. Darbdaviams draudžiama pavesti dirbti su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais darbuotojams, kurie nėra išklause privalomojo mokymo kurso ar neinstruktuoti radiacinės saugos klausimais.

16 straipsnis. Užsienio valstybių informavimas

Užsienio valstybėms teikiamos informacijos apie radiacinės saugos būklę Lietuvos Respublikoje mastą ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys ir kiti teisės aktai.

PENKTASIS SKIRSNIS

RADIOAKTYVIOSIOS ATLIEKOS IR NENAUDOJAMI JONIZUOJANČIOSIOS SPINDULIUOTĖS GENERATORIAI

17 straipsnis. Radioaktyviosios atliekos

Radioaktyviosios atliekos turi būti surenkamos, rūšiuojamos, apdorojamos, laikomos, perdirbamos, transportuojamos, saugomos, nukenksminamos, laidojamos arba išmetamos į aplinką laikantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų.

18 straipsnis. Jonizuojančiosios spinduliuotės generatorių eksploatacijos baigimas

1. Jonizuojančiosios spinduliuotės generatorių eksploatacijos baigimo tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija arba jos įgaliota institucija.

2. Asmenys, turintys licenciją ar laikinąjį leidimą, privalo užtikrinti, kad jonizuojančiosios spinduliuotės generatoriai, baigus jų eksploataciją, būtų nepavojingi žmonių sveikatai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

MAISTO PRODUKTŲ SĄLYGOTOS APŠVITOS RIBOJIMAS

19 straipsnis. Maisto produktų, pašarų, geriamojo vandens, dirvožemio radioaktyviojo užterštumo valstybinė ekspertizė ir kontrolė

1. Leistinas maisto produktų, geriamojo vandens bei pašarų, galinčių įtakoti maisto produktų taršą, radioaktyviojo užterštumo normas ir šios taršos valstybinės ekspertizės bei kontrolės tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija arba jos įgaliota institucija.

2. Dirvožemio, galinčio daryti įtaką maisto produktų ir geriamojo vandens kokybei, radioaktyviojo užterštumo, atsiradusio dėl radiologinės ar branduolinės avarijos, leistinas normas ir kontrolės, ar atitinka normas, tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija, suderinusi su Aplinkos ministerija.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-2115](#), 2004-04-13, Žin., 2004, Nr. 60-2123 (2004-04-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2115

3. Maisto žaliavas, maisto produktus, geriamąjį vandenį ir besiliečiančias su jais medžiagas ir įrenginius, kurie neatitinka radiacinės saugos reikalavimų, gaminti, įvežti, išvežti, vežti tranzitu, perdirbti, realizuoti Lietuvos Respublikoje draudžiama.

SEPTINTASIS SKIRSNIS GAMTINĖS SPINDULIUOTĖS APŠVITOS RIBOJIMAS

20 straipsnis. Gamtinė spinduliuotė ir jos leistini lygiai

1. Gyventojų ir darbuotojų apšvitą, kurią lemia gamtinė spinduliuotė statiniuose, darbo vietose bei aplinkoje, reglamentuoja Sveikatos apsaugos ministerija.

2. Gamtinės spinduliuotės matavimų statiniuose ir darbo vietose bei duomenų apibendrinimo tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija, o gamtinės spinduliuotės matavimų aplinkoje – Aplinkos ministerija. Aplinkos radiologinis monitoringas organizuojamas ir atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymu.

3. Veiklų, kurių metu naudojamos arba gali susidaryti medžiagos, turinčios gamtinių radionuklidų, kurių kiekis gali sąlygoti apšvitą, viršijančią teisės aktų nustatytas gyventojų apšvitos ribines dozes, sąrašą ir informacijos apie vertimąsi ar planavimą verstis tokia veikla pateikimo tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija.

4. Asmenys, kurie verčiasi ar planuoja verstis veikla, nurodyta šio straipsnio 3 dalyje, apie tai turi pranešti Radiacinės saugos centrui Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

21 straipsnis. Gamtiniai radionuklidai statybinėse medžiagose ir statybiniuose gaminiuose

1. Sąrašą sertifikuojamų statybinių medžiagų ir statybinių gaminių, kuriuos privaloma radiologiškai iširti, bei leistinos taršos radionuklidais privalomąsias normas nustato Sveikatos apsaugos ministerija kartu su Aplinkos ministerija.

2. Sveikatos apsaugos ministerija organizuoja atrankinius radono tūrinių aktyvumų statiniuose ir darbo vietose tyrimus. Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija organizuoja atrankinius radono tūrinių aktyvumų branduolinės energetikos objektuose tyrimus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

AŠTUNTASIS SKIRSNIS MEDICININĖS IR NEMEDICININĖS APŠVITOS PROCEDŪRŲ RADIACINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

22 straipsnis. Medicininės ir nemedicininės apšvitos procedūrų radiacinės saugos reikalavimai

1. Asmenys, turintys licenciją ar laikinąjį leidimą, kurie verčiasi medicininę apšvitą

lemiančia veikla, turi imtis priemonių, kad naudojama įranga, medžiagos, pagalbinės priemonės atitiktų nustatytus radiacinės saugos reikalavimus, darbuotojai turėtų reikiamą kvalifikaciją ir būtų sukurtos ir įgyvendinamos kokybės laidavimo programos, o pacientų apšvita būtų kuo mažesnė ir registruojama Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka.

2. Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai gali būti naudojami asmens sveikatos priežiūrai ar medicinos, biomedicinos moksliniuose tyrimuose su žmonėmis tik tuo atveju, jeigu pacientas ar tiriamasis iš anksto informuojamas apie šių jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių naudojimo tikslą ir galimus padarinius sveikatai ir sutinka būti tiriamas ar gydomas naudojant šiuos jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius. Prieš atliekant su žmonėmis medicinos, biomedicinos mokslinius tyrimus, kurių metu naudojama apšvita, turi būti gautas leidimas, kurį išduoda Lietuvos bioetikos komitetas, suderinęs su Radiacinės saugos centru.

3. Profilaktinių tyrimų, kurių metu naudojama medicininė apšvita, tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija.

4. Skenavimo įrangą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, skirtą nustatyti žmogaus kūne ar ant jo paslėptus daiktus, naudoti Lietuvos Respublikoje galima tik tuo atveju, kai Vyriausybė priima nutarimą dėl tokios įrangos naudojimo.

5. Gyventojas turi teisę atsisakyti medicininės ar nemedicininės apšvitos procedūrų, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, kai toks atsisakymas nėra galimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

DEVINTASIS SKIRSNIS ATSAKOMYBĖ

23 straipsnis. Atsakomybė už teisės aktų, reglamentuojančių radiacinės saugos reikalavimus, pažeidimus

Fiziniai ir juridiniai asmenys, kitos organizacijos, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialai, pažeidę radiacinę saugą reglamentuojančius teisės aktus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

24 straipsnis. Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių tarptautinių sutarčių ar jų atskirų nuostatų radiacinės saugos klausimais sudarymo pagrindai

1. Tarptautinės sutartys, nustatančios santykius Lietuvoje radiacinės saugos klausimais, sudaromos vadovaujantis tarptautinės teisės principais bei normomis ir Lietuvos Respublikos įstatymais, reglamentuojančiais tarptautinių sutarčių sudarymo tvarką.

2. Rengiant Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar atskirų jų nuostatų, susijusių su valstybės radiacinės saugos klausimais, projektus, privalo dalyvauti Aplinkos ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, Radiacinės saugos centro, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos ir Vidaus reikalų ministerijos įgalioti atstovai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, *Žin.*, 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

3. Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys numato kitokias nuostatas negu šis įstatymas, taikomos tarptautinių sutarčių nuostatos.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25 straipsnis. Neteko galios nuo 2011-10-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, *Žin.*, 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

26 straipsnis. *Neteko galios nuo 2011-10-01**Straipsnio naikinimas:**Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin. 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540***27 straipsnis.** *Neteko galios nuo 2011-10-01**Straipsnio naikinimas:**Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin. 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540**Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.*

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2115](#), 2004-04-13, Žin., 2004, Nr. 60-2123 (2004-04-24), i. k. 1041010ISTA0IX-2115

Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo 9, 11 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1019](#), 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07), i. k. 1101010ISTA0XI-1019

Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo 1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 18, 22, 23, 24 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei įstatymo papildymo 8-1, 8-2, 8-3 ir 8-4 straipsniais įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1540](#), 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1540

Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 81, 82, 83, 84, 10, 11, 12, 20, 21, 22 straipsnių, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir papildymo, Įstatymo papildymo 7-1, 10-1 straipsniais ir 9, 25, 26, 27 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas